

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

С.Л. ДМИТРІЄВ

ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПОЖЕЖНА ПРОФІЛАКТИКА В БУДІВНИЦТВІ”

*(для студентів 5 курсу напряму підготовки 0921 “Будівництво”
спеціальності 8.092101 – МБГ)*

ХАРКІВ – ХНАМГ – 2009

Програма і робоча програма навчальної дисципліни “Пожежна профілактика в будівництві” для студентів 5 курсу напряму підготовки 0921 “Будівництво” спеціальності 8.092101 – МБГ / Укл. С.Л. Дмитрієв –Х.: ХНАМГ, 2009. - 18с

Укладач: С.Л. Дмитрієв

Рецензент: доц., к.т.н. Ю.І. Жигло

У виданні міститься програма навчальної дисципліни і робоча програма навчальної дисципліни, тематичний план навчальної дисципліни, її зміст за модулями й темами, плани лекційних занять, завдання до самостійної та індивідуальної роботи студентів, питання для самоконтролю знань, перелік рекомендованої літератури, заходи поточного та підсумкового контролю знань студентів.

Затверджено на засіданні кафедри безпеки життєдіяльності,
протокол № 16 від 15 червня 2009р.

© С.Л. Дмитрієв, ХНАМГ, 2009

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Програма навчальної дисципліни “Пожежна профілактика в будівництві”	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література	8
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни	8
РОЗДІЛ 2. Робоча програма навчальної дисципліни “Пожежна профілактика в будівництві ”	10
2.1. Структура робочої програми навчальної дисципліни “Пожежна профілактика в будівництві”	10
2.2. Кваліфікаційні вимоги до студентів	10
2.3. Тематичний план навчальної дисципліни	12
2.4. Індивідуальні завдання	14
2.5. Самостійна робота студента	14
2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту	15
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення	16
2.8. Критерії оцінювання знань і вмінь студентів	16

ВСТУП

Згідно з законом України “Про пожежну безпеку” – забезпечення пожежної безпеки є невід’ємною частиною державної діяльності щодо охорони життя та здоров’я людей, національного багатства і навколишнього природного середовища.

Пожежна профілактика – це комплекс організаційних і технічних заходів, спрямованих на убезпечення людей, запобігання пожежі, обмеження її розвитку, а також створення умов для пожежогасіння. В процесі вивчення дисципліни студенти набувають певних знань, умінь та навичок, достатніх для розробки технічних рішень з протипожежного захисту будівель та для відповідного нагляду за ними у процесі їх подальшої експлуатації.

Пожежна профілактика в будівництві (ППвБ) наукова дисципліна, яка вивчає технічні рішення і методи здійснення наглядових функцій, що сприяють забезпеченню протипожежного захисту будинків і споруд будівельними рішеннями на стадії проектування, будівництва й експлуатації.

Завданнями пожежної профілактики в будівництві є: попередження пожеж, забезпечення умов для успішної локалізації й ліквідації пожеж, забезпечення умов для безпечної евакуації людей, тварин і майна, що досягається певними конструктивно-технічними й об’ємно-планувальними рішеннями. Вона базується на знаннях отриманих студентом при вивченні соціально-економічних, загальнонаукових і спеціальних дисциплін

Метою вивчення ППвБ є теоретична й практична підготовка майбутніх фахівців служби охорони праці підприємства, об’єднання, органів виконавчої державної влади із забезпечення пожежної безпеки підконтрольних об’єктів. Для досягнення поставленої мети дисципліна ППвБ вирішує конкретно отримані наукові й практичні завдання.

До задач пожежної профілактики відноситься створення умов для безпечної евакуації людей, тварин і матеріальних цінностей на пожежах, а також – для успішного гасіння пожеж.

Зазначені задачі пожежної профілактики сформульовані у загальному виді. Вони враховуються при проектуванні будівель, споруд, виробництв, генпланів, при будівництві об’єктів, на діючих підприємствах і в населених пунктах і вирішуються комплексно.

Програму навчальної дисципліни “Пожежна профілактика в будівництві” розроблено на основі:

- Освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки магістрів напряму “Будівництво” спеціальності “Промислове та цивільне будівництво”, спеціалізації “Охорона праці у будівництві”, Харків, 2007 р.;

- Освітньо-професійної програм підготовки магістрів напряму “Будівництво” спеціальності “Промислове та цивільне будівництво”, спеціалізації “Охорона праці у будівництві”, ХНАМГ, 2007 р.;

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки магістрів спеціальності “Промислове та цивільне будівництво”, спеціалізації “Охорона праці в будівництві”, 2007 р.

Програма навчальної дисципліни “Пожежна профілактика” ухвалена кафедрою “Безпека життєдіяльності”, протокол №16 від “15”червня 2009 р.

РОЗДІЛ 1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ПОЖЕЖНА ПРОФІЛАКТИКА В БУДІВНИЦТВІ”

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета вивчення дисципліни – теоретична та практична підготовка фахівців для служби охорони праці підприємств, установ, об'єднань, галузей та органів державної виконавчої влади по забезпеченню питань пожежної безпеки на стадії проектування, будівництва і реконструкції об'єктів (від розробників).

1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні – комплекс заходів, що запобігають виникненню і поширенню пожежі, впливу на людей небезпечних факторів пожежі, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, що забезпечують протипожежний захист будівель та споруд (від розробників).

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Фізика	Виконання дипломних проектів та магістерських робіт
Вища математика	
Хімія	
Інженерна графіка	
Обчислювальна техніка та програмування	
Теоретична механіка	
Будівельні матеріали	
Електротехніка в будівництві	
Опір матеріалів	
Архітектура будівель та споруд	
Планування міст	
Будівельні конструкції	
Будівельна механіка	
Водопостачання та каналізація	
Основи пожежної безпеки	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Пожежна профілактика в будівництві - 2,5 / 90

Змістовні модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1: Конструктивно-технічні рішення - 1,0 / 36

Навчальні елементи

- 1 Особливості внутрішнього планування житлових та суспільних будівель
- 2 Протидимовий захист будівель. Легкоскидані конструкції
- 3 Процес евакуації людей з будівель та споруд в разі пожежі. Нормування евакуаційних шляхів та виходів
- 4 Нагляд за забезпеченням протипожежних вимог на об'єктах будівництва та реконструкції

ЗМ 1.2: Пожежна небезпека об'єктів будівництва - 1,5 / 54

Навчальні елементи

- 1 Пожежна небезпека систем опалення, вентиляції та кондиціювання повітря
- 2 Особливості нормування евакуаційних шляхів та виходів в будовах різноманітного призначення
- 3 Пожежна безпека будівель промислових підприємств
- 4 Пожежна небезпека житлових будинків, гуртожитків та готелів. Пожежна небезпека суспільних будівель
- 5 Сучасна пожежно-технічна класифікація будівельних матеріалів

Модуль 2. Протипожежний захист будівель та споруд - 2,0 / 72

Змістовні модулі (ЗМ):

ЗМ 2.1 Класифікація вибухонебезпечних зон. Вибухозахищене електрообладнання (ВЗЕО). - 1,0 / 36

Навчальні елементи

- 1 Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок. Вибір електрообладнання
- 2 Вибухозахищене електрообладнання (ВЗЕО). Класифікація ВЗЕО. Види захисту оболонок від пилу і води
- 3 Вибір, розрахунок та улаштування блискавкозахисту будівель і споруд
- 4 Пожежна сигналізація
- 5 Способи і засоби гасіння пожеж. Автоматичні установки гасіння пожеж

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності, у яких використовуються вміння та знання (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
1	2	3
<p>Студент повинен знати: систему запобігання пожежі як комплекс технічних засобів та організаційних заходів, що спрямовані на виключення можливості умов виникнення пожежі; систему протипожежного захисту як сукупність організаційних заходів та технічних засобів, що спрямовані на запобігання впливу на людей небезпечних чинників пожежі та зменшення матеріальних збитків від пожежі. засоби пожежогасіння та відповідні різновиди пожежної техніки; автоматичні установки пожежної сигналізації; автоматичні установки пожежогасіння; технічні рішення з ефективного використання пожежної техніки.</p>	<p>Виробнича: організація безпечної експлуатації виробничого обладнання для запобігання виникнення вибухопожежонебезпечних ситуацій.</p> <p>Соціально-виробнича: забезпечення дотримання протипожежного режиму на об'єкті; забезпечення працюючих засобами індивідуального та колективного захисту.</p> <p>Соціально-побутова: організація праці шляхом дотримання нормативних вимог пожежної безпеки щодо устаткування та технологічних процесів; недопущення перевищення критичних значень небезпечних чинників пожежі.</p>	<p>Проектувальна: оцінка можливості застосування електрообладнання у вибухо- і пожежонебезпечних зонах; освоєння методики встановлення відповідності устрою блискавкозахисту вимогам пожежної безпеки.</p> <p>Організаційна: організаційні заходи безпеки під час утримання та використання пожежної техніки; організація колективного та індивідуального захисту працюючих від впливу небезпечних факторів пожежі.</p> <p>Управлінська: оперативно-методичне керівництво роботою по запобігання виникнення вибухопожежонебезпечних ситуацій.</p> <p>Виконавська: складання комплексних заходів щодо забезпечення нормативних вимог пожежної безпеки.</p> <p>Технічна: організація та впровадження сучасних заходів та засобів пожежної безпеки при проектуванні, будівництві та експлуатації будівель і споруд.</p>

1.4. Рекомендована основна навчальна література

2. Основи охорони праці / За ред. К.Н. Ткачука і М.О. Халімовського. – К.: Основа, 2003. – 472 с.
3. Основи охорони праці: Навчальний посібник / За ред. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 480 с.
4. М.М. Кулешов, Ю.В. Уваров, О.Л. Олійник, В.П. Пустомельник, О.І. Єгурнов. Пожежна безпека будівель та споруд. Навч. посібник. –Харків, 2004. - 271с.
5. Закон України "Про пожежну безпеку"
6. Пожежна безпека. Нормативні акти. т.т. 1-15. Протипожежні вимоги в галузі проектування та будівництва., -К: ТОВ "Пожінформтехніка" 1997 - 2007.
7. ДБН В.1.1-7- 2002. Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва.
8. ДБН 360-92** Містобудування. Планування й забудова міських і сільських поселень.
9. ДБН В.2.2-15-2005 Житлові будівлі. Основні положення

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни Пожежна профілактика у будівництві

Мета вивчення дисципліни – теоретична та практична підготовка фахівців для служби охорони праці підприємств, установ, об'єднань, галузей та органів державної виконавчої влади по забезпеченню питань пожежної безпеки на стадії проектування, будівництва і реконструкції об'єктів. Предмет вивчення у дисципліні – комплекс заходів, що запобігають виникненню і поширенню пожежі, впливу на людей небезпечних факторів пожежі, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, що забезпечують протипожежний захист будівель та споруд.

Модуль 1. Пожежна профілактика в будівництві. Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. Конструктивно-технічні рішення. ЗМ 1.2. Пожежна безпека об'єктів будівництва

Модуль 2. Протипожежний захист будівель та споруд. Змістовні модулі (ЗМ): ЗМ 2.1 Класифікація вибухонебезпечних зон. Вибухозахищене електрообладнання (ВЗЕО). ЗМ 2.2 Вибір та розрахунок блискавкозахисту будівель і споруд. Пожежна сигналізація. Сучасні способи і засоби гасіння пожежі.

Preventive measures in building

The purpose of study of discipline - theoretical and practical preparation of the experts for a service of protection of work of the enterprises, establishments, associations, areas and bodies of state executive authority on maintenance of questions of fire safety at a stage of designing, construction and reconstruction of objects. A subject of study in discipline - complex of measures, which prevent occurrence and distribution of a fire, influences on the people of the dangerous factors of a fire, space-planning that the constructive decisions ensuring fire-prevention protection of buildings that of structures.

The module 1. Fire preventive maintenance in construction. Semantic modules (SM): SM 1.1. The constructive - technical decisions. SM 1.2. Fire danger of objects of construction

The module 2. Fire-prevention protection of the buildings and buildings. The Semantic modules (SM): SM 2.1 Categorization of the explosive zones. Blast protection electroequipment (BPEE). SM 2.2 Choice and calculation lightning protection buildings and constructions. The Fireman signaling. The Modern ways and facility of the stewing of the fire.

Пожарная профилактика в строительстве

Цель изучения дисциплины – теоретическая и практическая подготовка специалистов для службы охраны работы предприятий, учреждений, объединений, областей и органов государственной исполнительной власти по обеспечению вопросов пожарной безопасности на стадии проектирования, строительства и реконструкции объектов. Предмет изучения в дисциплине – комплекс мероприятий, которые предотвращают возникновение и распространение пожара, влияния на людей опасных факторов пожара, объемно-планировочные та конструктивные решения, обеспечивающие противопожарную защиту зданий та сооружений.

Модуль 1. Пожарная профилактика в строительстве. Смысловые модули (СМ): СМ 1.1. Конструктивно-технические решения. СМ 1.2. Пожарная безопасность объектов строительства

Модуль 2. Противопожарная защита зданий и сооружений. Смысловые модули (СМ): СМ 2.1 Классификация взрывоопасных зон. Взрывозащищенное электрооборудование (ВЗЭО). СМ 2.2 Выбор и расчет молниезащиты зданий и сооружений. Пожарная сигнализация. Современные способы и средства тушения пожара.

РОЗДІЛ 2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПОЖЕЖНА ПРОФІЛАКТИКА В БУДІВНИЦТВІ”

2.1. Структура робочої програми навчальної дисципліни “Пожежна профілактика в будівництві”

Структуру робочої програми навчальної дисципліни “Пожежна профілактика в будівництві” наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Структура навчальної дисципліни

Характеристика підготовки бакалаврів	Напрям, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідно до ECTS – 4,5; у тому числі: змістових модулів – 4 .	Шифр та назва напрямку: 0921 “Будівництво”	Вибіркова. Рік підготовки: 5. Семестр: 9.
Кількість годин: усього - 162; за змістовими модулями (ЗМ): ЗМ1- 90 год., ЗМ2 – 72 год.	Шифр та назва спеціальності: 8.092101 “Промислове та цивільне будівництво”, спеціалізація 8.092101 “Охорона праці у будівництві”	Лекції: кількість годин -36. Лабораторні роботи: кількість годин - 36.
Кількість тижнів викладання дисципліни: 18. Кількість годин на тиждень: 4.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр.	Вид контролю: залік.

Під час навчання студенти отримують 50% необхідних знань на лекційних заняттях та 50% знань опановують під час підготовки, проведення і захисту лабораторних робіт, що сприяє закріпленню набутих знань та формуванню навичок творчо-пошукової, науково-дослідної роботи.

2.2. Кваліфікаційні вимоги до студентів

Дисципліна “Пожежна профілактика в будівництві” є вибірковою і передуює вивченню дисциплін професійного блоку.

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни: до початку вивчення дисципліни студенти повинні опанувати знаннями з курсів соціології, політології, психології, філософії, правознавства, фізики, хімії, екології.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- основні нормативні документи, що регламентують вимоги пожежної безпеки і пожежної профілактики в будівництві;
- визначення понять “пожежна профілактика”, “пожежна безпека” та “пожежна безпека об’єкта”, небезпечні та шкідливі фактори, пов’язані з пожежами.
- систему попередження пожеж, її призначення, концептуальні засади системи попередження пожеж;

- систему протипожежного захисту, її призначення, суть і складові системи протипожежного захисту, її призначення;
- систему протипожежного захисту як комплекс методів, заходів та засобів, направлених на обмеження розповсюдження та локалізації пожежі, виявлення пожежі, створення умов для ліквідації пожежі, захисту людей і матеріальних цінностей;
- засоби виявлення пожежі та сповіщення про пожежу, автоматичні системи пожежної сигналізації
- межу вогнестійкості будівельних конструкцій, протипожежних споруд та їх елементів;
- ступень вогнестійкості будівель та споруд;
- організацію і проведення евакуації людей, розміри і кількість шляхів евакуації людей;
- розміщення, виконання та утримання шляхів евакуації людей;
- улаштування і утримання протидимного захисту, засоби колективного та індивідуального захисту людей від небезпечних і шкідливих факторів пожежі;
- улаштування противибухового захисту;
- улаштування протипожежних перешкод в будівлях, системах вентиляції, паливних і кабельних комунікаціях;
- відстані між будівлями та спорудами;
- приклади використання засобів наочної агітації, знаків пожежної безпеки, контролю стану пожежної безпеки на підприємстві, наявності та стану засобів гасіння пожежі;

вміти:

- визначати категорії приміщень і будівель за вибухопожежонебезпечністю за нормативними вимогами;
- шляхом розрахунку обґрунтувати категорії вибухопожежонебезпечності приміщень;
- згідно категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю визначити необхідний перелік конструктивно-технічних та об'ємно-планувальних рішень із забезпечення пожежної безпеки будівель та споруд;
- здійснити класифікацію вибухонебезпечності та пожежонебезпечності приміщень і зон в приміщеннях та за їх межами згідно Правилами улаштування електроустановок;
- згідно класів вибухонебезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон в приміщеннях та за їх межами визначити вимоги до типу виконання електроустановки щодо вибухо- і пожежобезпеки;
- застосовувати методи запобігання формуванню горючого середовища: використання негорючих та важкогорючих матеріалів і речовин, обмеження маси та об'єму горючих речовин, ізоляція горючого середовища, обмеження параметрів, що визначають горюче середовище, безпечною величиною;
- практично застосовувати методи запобігання виникненню в горючому середовищі (внесенню в горюче середовище) джерела запалювання: використання устаткування та пристроїв, при роботі яких не виникає джерел запалювання; використання електроустаткування, що відповідає за виконанням класу

вибухонебезпечності (пожежонебезпечності) приміщень і зон, групі і категорії вибухонебезпечної суміші; обмеження щодо сумісного зберігання речовин і матеріалів; використання устаткування, що задовольняє вимоги електростатичної іскробезпеки; влаштування блискавкозахисту; автоматичний контроль параметрів, що визначають джерела запалювання; заземлення устаткування, видовжених металоконструкцій;

- розрахувати час на евакуацію;

- планувати та розташовувати приміщення і виробництва з урахуванням вимог пожежної безпеки.

2.3. Тематичний план навчальної дисципліни

Перед вивченням дисципліни “Пожежна профілактика у будівництві” викладач знайомить студентів з робочою програмою дисципліни, з її структурою, формами та методами навчання, видами та методами контролю їхніх знань.

Тематичний план дисципліни “Пожежна профілактика у будівництві” складається з двох модулів, кожен з яких являє собою окремий самостійний блок, який логічно пов'язує перелік необхідних навчальних елементів зі змістом дисципліни.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні заняття та проведення лабораторних робіт. Перелік лекцій з дисципліни та їх тривалість наведено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Лекційний курс

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	8.092101 ПЦБ, спеціалізація 8.092101 ОПБ
1	2
Модуль 1. Протипожежні вимоги при проектуванні	
ЗМ 1.1 Конструктивно-технічні рішення	
1.Особливості внутрішнього планування житлових та суспільних будівель	2
2.Протидимовий захист будівель. Легкоскидані конструкції	2
3.Процес евакуації людей з будівель та споруд в разі пожежі. Нормування евакуаційних шляхів та виходів	2
4.Нагляд за забезпеченням протипожежних вимог на об'єктах будівництва та реконструкції	2
Всього:	8
ЗМ 1.2 Пожежна небезпека об'єктів будівництва	
1.Пожежна небезпека систем опалення, вентиляції та кондиціювання повітря	2
2.Особливості нормування евакуаційних шляхів та виходів в будовах різноманітного призначення	2
3.Пожежна безпека будівель промислових підприємств	2

Продовження табл. 2.2.

1	2
4. Пожежна безпека житлових будинків, гуртожитків та готелів. Пожежна безпека суспільних будівель	2
5. Пожежно-технічна класифікація будівельних матеріалів	2
Всього:	10
Модуль 2. Протипожежний захист будівель та споруд	
ЗМ 2.1 Класифікація вибухонебезпечних зон. Вибухозахищене електрообладнання (ВЗЕО).	
1. Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок. Вибір електрообладнання	4
2. Вибухозахищене електрообладнання (ВЗЕО). Класифікація ВЗЕО. Види захисту оболонок від пилу і води	4
3. Вибір, розрахунок та улаштування блискавкозахисту будівель і споруд	4
4. Пожежна сигналізація	2
5. Способи і засоби гасіння пожеж. Автоматичні установки пожежогашіння	4
Всього:	18

Лабораторні роботи та їх зміст наведено в табл. 2.3

Таблиця 2.3 – Лабораторні роботи

Зміст	Кількість годин
Оцінка пожежонебезпеки приміщень методом Гретенера	18
Всього:	18

Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1	2,5 / 90	18	-	18	54
ЗМ 1.1	1,0 / 36	8	-	6	22
ЗМ 1.2	1,5 / 54	10	-	12	32
Модуль 2	2,0 / 72	18	-	18	36
ЗМ 2.1	1,0 / 36	18	-	18	36

2.4. Індивідуальні завдання

За робочою програмою дисципліни “Пожежна профілактика в будівництві” для студентів спеціалізації ОПБ у 9 навчальному семестрі передбачено виконання курсового проекту з проведенням експертиз прийнятих проектних (типових) рішень на відповідність їх вимогам пожежної безпеки.

Мета виконання курсового проекту – навчити студентів методикам проведення експертиз прийнятих проектних рішень, виявлення порушень вимог нормативних документів з пожежної безпеки, активізація самостійної роботи студентів, їх творчих здібностей, вироблення навичок прийняття інженерних рішень з питань пожежної безпеки.

Курсовий проект виконується згідно з виданим бланком завдання, який розміщується у пояснювальній записці після титульного аркуша. Усі прийняті інженерні рішення супроводжуються посиланням на нормативні документи.

Пояснювальна записка обсягом 20...30 стор. виконується машинописним способом. Графічна частина виконується на аркуші паперу формату А1 в туші або олівцем з дотриманням вимог ЕСКД. До її складу входять поверхові плани об'єкта із визначеними порушеннями протипожежних вимог нормативних актів, конструктивні рішення, які пропонуються для усунення виявлених порушень, індивідуальне завдання.

Повністю виконаний і оформлений курсовий проект здається викладачеві не пізніше, ніж за два тижні до початку екзаменаційної сесії.

2.5 Самостійна робота студента

Самостійна робота студентів передбачає ознайомлення із основною літературою та додатковими інформаційними та нормативними джерелами, які визначені тематичним планом і необхідні для повного засвоєння дисципліни, що вивчається. Крім того, готуючись до виконання і захисту лабораторних робіт, студенти користуються методичними розробками кафедри, які включають як теоретичні основи роботи, так і методику її проведення і обробки отриманих результатів досліджень. Теми для самостійного вивчення окремих питань дисципліни наведено в табл.2.5.

Табл.2.5 – Теми для самостійного вивчення окремих питань дисципліни

№ з/п	Найменування тем	Кількість годин
1	Система попередження пожежі.	2
2	Система протипожежного захисту.	2
3	Небезпечні фактори пожежі.	2
4	Визначення категорій будівель і приміщень по вибухопожежній і пожежній небезпеці.	3
5	Класифікація будівель і споруджень по ступені вогнестійкості.	3
6	Протипожежне нормування при розробці генпланів. Генплани с/г підприємств	2
7	Принципи забудови сельбищної зони міських і сільських населених пунктів	2
8	Протидимний й противибуховий захист будівель. Димовидаляючі пристрої.	3
9	Протидимний захист будинків звичайної поверховості	3
10	Легкоскидані конструкції. Їх призначення й область застосування.	3
11	Конструктивне виконання ЛСК.	3
12	Класифікація сходів, сходових клітин та зовнішніх пожежних драбин.	2
13	Обмеження поширення пожежі між будинками.	3
14	Обмеження поширення пожежі в будинках.	3
15	Забезпечення безпечної евакуації людей.	4
16	Автоматичні установки пожежогасіння та пожежної сигналізації.	4
	Всього	44

2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Поточний контроль засвоєння матеріалу курсу проводиться у формі тестів за бальною шкалою для кожного змістовного модуля та захисту лабораторних робіт.

Підсумковий контроль визначає систему і структуру знань студента у цілому. Він проводиться у формі іспиту на підставі результатів поточного контролю, проведення та захисту лабораторних робіт, а також успішного засвоєння проблемних питань, винесених на самостійну підготовку.

Студенти, які успішно виконали у встановлений термін усі навчальні завдання, допускаються до іспиту.

Види та засоби контролю та відповідну максимальну кількість балів наведено в табл.2.6.

Табл. 2.6 – Види та засоби контролю та відповідна максимальна кількість балів

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Максимальна кількість балів %
Модуль 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1 Тестування, захист лабораторних робіт	20
ЗМ 1.2 Тестування, захист лабораторних робіт	20
ЗМ 2.1 Тестування, захист лабораторних робіт	40
Підсумковий контроль	
Іспит	20
Всього за дисципліною	100 %

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література	
1.Рожков А.П. Пожежна безпека: Навч. посібник для студентів вищих закладів освіти України. -К: Пожінформтехніка, 1999.	ЗМ 1
2. Пожарная безопасность: Уч. пособ. / А.Н. Баратов, В.А. Пчелинцев. -М.: изд. АСВ, 1997.	ЗМ 2
3.Пожежна безпека. Нормативні акти. т.т.1-15. Протипожежні вимоги в галузі проектування та будівництва., -К: ТОВ “Пожінформтехніка” 1997-2009.	ЗМ 1
2. Додаткові джерела	
1. НАПБ Б.03.002-2007 Нормы определения категорий помещений, зданий и наружных установок по взрывопожарной и пожарной опасности	ЗМ 1-2
2. ДБН В.1.1-7-2002. Захист від пожежі. Пожежна безпека об’єктів будівництва.	ЗМ 1-2
3.ДБН В.2.5-13-98 "Пожежна автоматика будинків і споруд"	ЗМ 1
4. ДБН В.2.2-11-2002 Предприятия бытового обслуживания.	ЗМ 1
5. НАПБ Б.03.001-2004 Типові норми належності вогнегасників.	ЗМ 1-2
6. НАПБ Б.01.008-2004 Правила експлуатації вогнегасників	ЗМ 1-2
7. Електронні сайти мережі Internet: http://www.0-1.ru/ ; http://secpro.narod.ru/ ; http://fireman.ru/bd/nd.htm ; http://www.dnop.kiev.ua/ ; http://mns.gov.ua/ ; http://normativ.com.ua	ЗМ 1
3. Методичне забезпечення	
1. Методичні вказівки до лабораторних робіт з дисциплін “Пожежна профілактика в будівництві” (для студентів 4,5-го курсів денної форми навчання спеціалізація 8.092101, 7.092101 “Охорона праці в будівництві”).Укл. Дмитрієв С.Л. –Харків: ХНАМГ, 2008. – 18с.	ЗМ 1-2
2. Методичні вказівки до виконання курсового проекту з курсу “Пожежна профілактика в будівництві” (для студентів і магістрів спеціалізації 7.092101, 8.092101 “Охорона праці в будівництві”). / Укл. Дмитрієв С.Л. –Харків: ХНАМГ, 2009. – 34с.	ЗМ 1-2
3.Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни “Пожежна профілактика в будівництві” (для студентів 4,5-го курсів денної форми навчання спеціалізації 8.092101, 7.092101 “Охорона праці в будівництві”). / Укл. Дмитрієв С.Л. –Харків: ХНАМГ, 2009. – 8с.	ЗМ 1

2.8. Критерії оцінювання знань і вмінь студентів

При оцінюванні знань за основу слід брати повноту і правильність виконання студентами завдань.

Оцінка за виконання завдань з дисципліни “Пожежна профілактика ” виставляється згідно з існуючим положенням за чотирьохбальною системою - „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”.

„Відмінно” – глибокі та системні знання учбового матеріалу, тобто студент опанував основну та додаткову літературу, добре уявляє зв’язок головних питань дисципліни і їх значення для майбутнього професійного напрямку.

„Добре” – тверді знання навчального матеріалу та вміння застосовувати отримані теоретичні та практичні навички в конкретних ситуаціях. Студент за-

своїх основну літературу, здатний до самостійного використання та оновлення знань у процесі навчання та подальшої професійної діяльності.

„Задовільно” – студент знає основний програмний матеріал у обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної праці за фахом, вміє викладати матеріал логічно та послідовно, але є деякі помилки, загальне ж враження позитивне. Знає основну літературу. У випадку отримання оцінки „незадовільно” (тобто коли є суттєві прогалини в знаннях основного навчального матеріалу. Студент не може самостійно продовжувати навчання або приступити до професійної діяльності. Потрібні додаткові знання з даної дисципліни) студент не отримує залік і повинен забезпечити належне вивчення матеріалу дисципліни.

Відповідно до „Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу” МОНУ та наказу ректора ХНАМГ від 14.12.2006р. №173-01 „Про введення в дію типової форми накопичувальних заліково-екзаменаційних відомостей (за кредитно-модульною системою організації навчального процесу в Академії)”, критерії оцінювання навчальних досягнень студентів передбачені в табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

% набраних балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1	2	3
більше 90-100 включно	Відмінно	A
більше 80-90 включно	Добре	B
більше 70-80 включно		C
більше 60-70 включно	Задовільно	D
більше 50-60 включно		E
більше 25-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0-25 включно	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма і робоча програма навчальної дисципліни “Пожежна профілактика в будівництві” для студентів 5 курсу напряму підготовки 0921 “Будівництво” спеціальності 8.092101 – МБГ

Укладач: Сергій Львович Дмитрієв

План 2009, поз. 287 Р

Підп. до друку 16.11.09	Формат 60х84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі.	Умовн.-друк. арк. 1,0	Обл.-вид. арк. 1,3
Замовл.5509	Тираж 10 прим.	
61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12		
Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ		
61002, Харків, вул. Революції,12		